

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21, 25

T.C
TRABZON
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
5. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/1924
Karar No. 2022/1549
Tarihi: 12/10/2022

- İŞLETMESEL NEDENLERLE FESİH
- İŞLETMESEL NEDENLE FESHİN YARGISAL DENETİMİ
- İŞVERENİN GEÇERLİ İŞLETMESEL NEDENLERİN VARLIĞINI KANITLAYAMAMASI
- GEÇERSİZ FESİH

ÖZETİ: Dosya kapsamı, mevcut delil durumu ve ileri sürülen istinaf sebepleri nazara alındığında; feshin geçerli nedenlere dayandığının ispat yükü üzerinde olan işverenin tutarlılık, keyfilik, ölçülülük, feshin kaçınılmazlığı ve feshin son çare olması ilkelerinin denetlenebileceği bir işletmesel karar ve organizasyon şeması sunmadığı, davalı işverenlerin feshin geçerli nedenlere dayandığını ispat edemediği, buna göre fesih işleminin geçerli bir sebebe dayanmadığı; feshin geçersizliğinin tespiti ile işe iadeye karar verilmesinin isabetli olduğu; davalı şirketler arasında asıl alt işveren ilişkisinin olduğunun kabul edilerek davacının alt işverende işe iadesine karar verilip alacaklardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmalarının yerinde olduğu; mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılacakla istinaf itirazları yerinde görülmemiş ve davalıların istinaf taleplerinin esastan reddine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen hükmün istinaf incelemesi yasal süresinde istenilmekle, dosya incelendi. Gereği düşünüldü.

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; müvekkilinin davalı 2A Yönetim Hizmetleri LTD. ŞTİ 'nin taşeron olarak hizmet sağladığı, Türkiye Petrol Ofisi A.Ş. adlı şirketin Trabzon Şana ilçesinde bulunan dolun merkezinde (Terminal Müdürlüğü) 23/07/2013-16/06/2019 tarihleri arasında temizlik görevlisi olarak çalıştığını, 19/16/2019 tarihinde müvekkilinin çalışmış olduğu kazan dairesi bölümünün kapatılması sebep gösterilerek bir fesih bildirimini verilerek işten çıkartıldığını, müvekkilinin iş akdi feshedilirken talebinin alınmadığını, kendisine basitçe yazılı bir bildirim yapılmakla yetinildiğini, müvekkilinin sözleşmesinin kazan dairesi bölümünün kapatılacak olması gerekçe gösterilerek 16/06/2019 tarihinde feshedildiğini, dava tarihi itibarı ile işyerinde müvekkilin çalışmış olduğu bölüm olan kazan dairesinin hala aktif olarak faaliyet gösterdiğini, İş Kanununda genel ilke olan yazılılığın geçerlilik değil , ispat şartı olmasına karşın , iş güvencesi kapsamında fesih usulünün İş Kanunu 19. maddesinde geçerlilik koşulu olarak düzenlendiğini, müvekkilinin iş akdinin gerçek dışı bir sebep gösterilerek feshedilmesi neticesinde işbu davayı açma zorunluluğu doğduğunu beyanla iş akdinin feshinin geçersizliğine ve işe iadenin yasal sonuçlarına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı Petrol Ofisi A.Ş. vekili; Petrol Ofisi'nin davacı tarafın işvereni olmayıp davada taraf ehliyeti bulunmadığını, asıl işini yaparken işletmenin ve işin gereği asıl işi olmayan işleri hizmet alım ihalesi açmak suretiyle diğer tedarikçi şirketlerden temin ettiğini, bu kapsamda da müvekkilinin (Petrol Ofisi ile diğer davalı 2A Yönetim Hizmetleri Ltd.Şti. (2A Yönetim Hizmetleri”) arasında hizmet alım sözleşmesi imzalandığını, sözleşme kapsamında 2A Yönetim Hizmetleri tarafından müvekkili Petrol Ofisi'nin temizlik işleri yapıldığını, davacı Ş.Ş.'ün yapmış olduğu işleri Petrol Ofisi'nde yapan bir başka kendi çalışanları olmadığını, davacının adı geçen diğer davalı şirket 2A Yönetim Hizmetleri'nin çalışanı olarak bu hizmetlerin ifasında yer aldığını, davacının hiçbir zaman müvekkilinin kadrolu çalışanı olarak istihdam edilmediğini dolayısıyla davacının işyeri özlük dosyasının da Petrol Ofisi'nde bulunmadığını, davacının özlük dosyasının diğer davalı şirket 2A Yönetim Hizmetleri tarafından tutulduğunu, müvekkil şirketin 2A Şirketi çalışanlarının hiç bir şekilde özlük işleri ile ilgili süreçleri yönetmediğini, sadece "Yönetim Hakkı " kapsamında işin doğru yapılması konusunda 2A Yönetim Hizmetleri'nin bu konuda yetkilendirdiği koordinatörlerle işlemlerini yürüttüğünü, davacının çalışma koşulları, işten ayrılma sebebi vs. gibi hususların davacı ile 2A Yönetim Hizmetleri arasında kararlaştırıldığını, müvekkil Petrol Ofisi'nin bu hususlarda herhangi bir bilgisi ve etkisi bulunmadığını, davacının iş akdinin hangi gerekçelerle, haklı veya geçerli bir sebeple fesih edilip edilmediğini bilmediklerini, müvekkil Petrol Ofisi'nin iş hukukundan kaynaklı herhangi bir yükümlülüğü bulunmadığını beyanla davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı 2A Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti. vekili; davacının taleplerinin muhatabının müvekkil şirket olmadığını, alt işveren olarak müvekkil şirketin 21/02/2019 tarihinde Petrol Ofisi'nde hizmet vermeye başlamış; davacıya 21/02/2019 tarihinden itibaren tüm hak ve alacaklarının eksiksiz ödendiğini, dolayısıyla müvekkil şirketin dava konusu taleplerin muhatabı olmadığından sorumluluğundan söz edilemeyeceğini, davacının 21/02/2019 tarihinden itibaren OMV Petrol Ofisi A.Ş.'ne ait Trabzon Şana'da bulunan projede alt işveren olarak hizmet verdiğini, davacının müvekkil şirkete karşı açtığı davasının haksız ve hukuki dayanaktan yoksun olduğunu, işe iade talebinin muhatabının müvekkil şirket olmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, kararda belirtildiği şekilde davanın kabulü ile davacının işe iadesine ve işe iadenin yasal sonuçlarına karar verilmiştir.

İstinaf:

Hüküm, davalılar tarafından ayrı ayrı istinaf edilmiştir.

Davalı Petrol Ofisi A.Ş. vekili; ilk derece mahkemesinin dava konusu olay ile ilgili herhangi bir araştırma yapmaksızın sadece davalı taraflara karşı başka bir işçi tarafından açılan Trabzon 2. İş Mahkemesi'nin 2019/691 E. Sayılı dosyadaki tespitlere göre feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar verdiğini, ilk derece mahkemesinin her işçinin ve davanın somut durumunun ayrı olabileceği, her somut durumun kendi normları içerisinde değerlendirilmesi gerektiği ilkesine aykırı olacak şekilde, sadece diğer dosyadaki tespitlere göre karar verdiğini, diğer davalı 2A Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti.'nin fesih gerekçesi olarak işletmesel karar aldığını öne sürmüş olmakla birlikte, İlk derece mahkemesince feshe konu işletmesel karar nedeniyle alanında uzman bilirkişi heyetinden rapor alınarak karar verilmesi gerekirken, işletmesel karar hiç incelenmeden karar verildiğini, diğer davalı 2A Yönetim Hizmetleri LTD ("2A Yönetim") ile davalı Petrol Ofisi A.Ş. arasında asıl - alt işverenlik ilişkisi kurulmadığını, bu sebeple davalı Petrol Ofisi'nin herhangi bir alacak kaleminden sorumlu tutulmaması gerektiğini, davalı Petrol Ofisi'nin somut uyuşmazlık bakımından davada taraf ehliyeti bulunmadığını, davacının işverenin 2A Yönetim olduğunu, davacının iş akdinin sonlandırılmasında davalı şirketin hiçbir emir ve talimatının bulunmadığını, bu sebeple İlk derece Mahkemesi kararını kabul anlamına gelmemek kaydıyla, hükmün sonuçlarının tek muhatabının diğer davalı 2A Yönetim olması gerektiğini, ilk derece mahkemesince diğer davalı 2A yönetim bünyesinde davacının pozisyonuna uygun boş pozisyon olup olmadığı, diğer davalı 2A tarafından feshin son çare olma ilkesi kapsamında başkaca tedbirlerin uygulanıp uygulanmadığı yada davacıya iş teklifi yapıp yapılmadığı gibi hususlar değerlendirilmeden, bilirkişi incelemesi yaptırılmadan davacının işe iadesine karar verildiğini, ilk derece mahkemesinin yeterli inceleme yapmayarak gerekçesiz bir şekilde hüküm kurmasının kabul edilemez olduğunu belirterek;

Davalı 2A Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti. vekili; davacının iş akdi işletmesel bir karar neticesinde sona erdirildiğinden iş akdi özünde haklı bir nedene istinaden feshedilmiş olduğunu, davacının işine, çalıştığı pozisyonun kapatılması ve davacıyı çalıştıracak başkaca bir pozisyonun kalmaması nedeniyle son verildiğini, işverenin feshe son çare olarak başvurduğunu, buna rağmen verilen işe iade kararının bozulması gerektiğini, dosya kapsamında dinlenen tanıkların beyanlarının hükme esas alınmaya elverişsiz olduğunu, buna rağmen bu beyanlara itibar edilerek davalının feshe son çare olarak başvurmadığı kanaatine varılmış olmasının hukuka aykırı olduğunu, davacının işten ayrılmasının sebebinin çalıştığı bölümün (kazan dairesinin) kapatılması olduğunu, davacının, işten ayrılmasından sonra yerine yeni bir işçi alınmadığını, yalnızca kontrol amacıyla dönüşümlü olarak mevcut çalışanların görev aldığını, davalı tanığı Orhan Aygün'ün de bu yönde beyanda bulunduğunu, bilirkişi raporunda talep edilen alacaklar yönünden hesaplama yapılmamış olması bir yana, raporun oluşturulmasında dayanılan delillerin dahi bilirkişi tarafından tam anlamıyla değerlendirilemediğini, her uyuşmazlığın kendi özelinde değerlendirilmesi gerektiğini, bu nedenle yerel mahkemenin hükmü açıklarken, başka bir dosyadan alınan bilirkişi raporuna ve tanık beyanlarına dayanmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek kararı istinaf etmiştir.

Gerekçe:

Dava, davalı işverence yapılan feshin geçersizliğinin tespiti ile davacı işçinin işe iadesi istemine ilişkindir.

İstinaf incelemesi HMK'nun 355/1 maddesi uyarınca kamu düzenine aykırılık halleri dışında istinaf edenin sıfatı ve istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılmıştır.

Davacının, davalı işyerinde belirsiz süreli hizmet akdi ile çalıştığı, kıdeminin 6 aydan fazla olduğu, işveren vekilliği sıfatının bulunmadığı, davalı şirkette çalışan işçi sayısının 30'dan fazla olduğu, davanın süresinde açıldığı anlaşılmalı, davanın 4857 sayılı İş Kanun'unun 18 ve 20. maddelerinde öngörülen dava şartlarını taşıdığı tespit edilmiştir.

Dosya kapsamı, mevcut delil durumu ve ileri sürülen istinaf sebepleri nazara alındığında; feshin geçerli nedenlere dayandığının ispat yükü üzerinde olan işverenin tutarlılık, keyfilik, ölçülülük, feshin kaçınılmazlığı ve feshin son çare olması ilkelerinin denetlenebileceği bir işletmesel karar ve organizasyon şeması sunmadığı, davalı işverenlerin feshin geçerli nedenlere dayandığını ispat edemediği, buna göre fesih işleminin geçerli bir sebebe dayanmadığı; feshin geçersizliğinin tespiti ile işe iadeye karar verilmesinin isabetli olduğu; davalı şirketler arasında asıl alt işveren ilişkisinin olduğunun kabul edilerek davacının alt işverende işe iadesine karar verilip alacaklardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmalarının yerinde olduğu; mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmalı istinaf itirazları yerinde

görülmemiş ve davalıların istinaf taleplerinin esastan reddine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda izah edildiği üzere;

1-Yerel mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararına yönelik davalıların istinaf başvurularının Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353-(1)-b.1 maddesi gereğince ayrı ayrı ESASTAN REDDİNE,

2-Davalı Petrol Ofisi A.Ş. nin istinaf talebi reddedildiğinden Harçlar Kanunu uyarınca alınması gerekli olan 80,70 TL harç peşin olarak alındığından yeniden harç alınmasına yer olmadığına,

3-Davalı 2A Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti. nin istinaf talebi reddedildiğinden Harçlar Kanunu uyarınca alınması gerekli olan 80,70 TL harç peşin olarak alındığından yeniden harç alınmasına yer olmadığına,

4-Davalı taraflarca istinaf kanun yolu başvurusu için yapılan yargılama giderlerinin üzerlerinde bırakılmasına, gider avansından arta kalan kısımların iadesine,

5-Kararın tebliği, kesinleştirme ile harç tahsil müzekkeresi yazılması işlemlerinin ilk derece mahkemesi tarafından yerine getirilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, 7036 Sayılı Kanun'un 8/1-a maddesi gereğince KESİN olarak 12/10/2022 gününde oy birliği ile karar verildi.